

Verbāls džeza par tēmu „Neatgriešanās punkts”
[daļa no intervijas]

Gžibovskis Tālis

Dzīvē reti sanāk spēlēt pēc notīm. Visbiežāk notiek īsta improvizācija: ar vēlmēm un iespējām, situācijām, cilvēkiem, zināšanām un nezināšanu. Ja dzīves džeza uzmanīgi ieklausāties sevī un citos, melodija veidojas harmoniska. Ja dzirdam tikai sevi vai nedzirdam neko, varam aizspēlēties līdz Neatgriešanās punktam. Par to UNA sarunājas ar leģendāro bundzinieku un vienu no Saulkrastu džeza festivāla dibinātājiem Tāli Gžibovski.

Fragments no intervijas:

Samērojot vidējā cilvēka un muzikantu dzīvesveidu, izveidojies stereotips, ka visi muzikanti ir dzērāji un uzdzīvotāji. Apstiprināsi vai grausi šo mītu?

Nedz apstiprināšu, nedz arī grašu. Ir dažādi cilvēki, un tieši to pašu var runāt par jebkuras profesijas pārstāvjiem, kas dzīvo zināmā spriedzē. Uzdzīve ir vienkāršots izlādes veids līdz zināmam brīdim. Esmu redzējis daudzus cilvēkus, kas aizgājuši, cīnoties ar zaļo pūķi, un arī tādos, kas apstājušies pie strīpas un izvēlējušies dzīvot citādu dzīvi.

Mums visiem dāvanā ir iedotas trīs lietas: asinsrite, nervu sistēma un elpošana. Ko mēs ar šīm lietām darām, kā tās izmantojam, tas ir mūsu ziņā. Varam čakarēt savu nervu sistēmu, varam bojāt asinsriti un elpošanu ar dažādiem draņķiem – tā ir mūsu izvēle. Lielajā plānā mums katram ir iedots maksimums, mēs

savu dzīvi nevaram pagarināt ne par sekundi. Varam to ietekmēt tikai vienā virzienā – saīsināt.

Kā tev ar to ir gājis?

Teiksim tā – varu pateikties Lielajam gudrajam, ka viņš mani ir nosargājis no vietas, ko sauc par Neatgriešanās punktu. Šī kritiskā robeža ir jebkurā lietā: atkarībās, attiecībās ar cilvēkiem. Vēsture parāda, ka, lai cilvēks paceltos citā apziņas līmenī, viņam nepieciešami dažādi līdzekļi tās atbrīvošanai. Tas ir mīts, ka šie līdzekļi palīdz.

Kad tu to saprati?

Pienāca brīdis, kad man pielēca, ka jābūt pie pilnas apziņas, lai kontrolētu lietas, kas notiek ap mani, lai tomēr es būtu situācijas sapratējs. Tiklīdz cilvēks ir kaut kādā slīpumā, veidojas cita realitāte, un tas man vairs nav pieņemami.

Lielais gudrais ir tevī, vai kāds no malas pateica “stop”?

Es negribētu runāt par reliģijām. Bet nāca sapratne, ka eksistē Lielie likumi, kas iekļauj arī zināmu bauslības izpratni. To laikam sauc par sesto prātu, kas sievietēm ir vairāk attīstīts nekā vīriešiem. Ja informācijas uztveres spēja ir piesārņota ar atkarīgām attiecībām, alkoholu, narkotikām, ideoloģijām, kas viss ir mīti, cilvēka reālā pasaules uztvere kļūst neadekvāta, jo tu esi “noštimējies” kaut kur dziļi ilūzijā. Mūsu valstī lielākā daļa cilvēku dzīvo ilūzijā, ka “kāds” atnāks un “kāds” kaut ko mainīs. Bet tas “kāds” jau ir atnācis un jau ir mainījis, un mēs esam tur, kur esam. Nespēja reāli uztvert situāciju un filtrēt informāciju, iekrampējoties savā ilūzijā, nozīmē, ka “kāds” savu ideoloģiju tevī jau ir iesējis un tu jau esi upurjērs.

Ar to samierinoties, mēs vispār neko nepanāksim.

Tur jau tā lieta. Ja cilvēks spēj filtrēt informāciju, tad pieņem lēmumu un dara. Ir teiciens: kopš brīža, kad tev ir iedots optiskais tēmeklis, tu tajā vari ieraudzīt jebkuru seju. Tikko jūtam apdraudējumu, mēs uz kādu domās tēmējam. Tikai jautājums: vai tā ir izeja? Mēs dzīvojam totālā melu ielokā. Ja šie meli kā norma tiek pieņemti pat divu cilvēku attiecībās, ir panākts tas, ko “kāds” ir gribējis. Mēs esam kļuvuši izmantojami – kā biomasu, kā potējamo materiālu, kā darbarokas un tā tālāk. Tikai jautājums – kam esam izmantojami?

Tev ir atbilde – kam?

Varu atbildēt ar pretjautājumu. Kurš tic, ka mūsu valstī var legāli iekļūt miljonāru sarakstā? Tie ir cilvēki, kuri savulaik ar melu palīdzību ir slēpuši informāciju vai to izmantojuši, vārdu sakot, kārtājuši “štelītes”. Mūsu laikos un sabiedrībā nav ideoloģijas, ir ūdens liešanas monopols, tāpēc divas nākamās paaudzes ir parādā ar savu dzīvi par šo ūdens liešanas monopolu. Zini, kāpēc šī sistēma darbojas? Tāpēc, ka ļaunums pats sevi apēd. Vienmēr būs kāds, kurš kritīs kārdinājumā ierīt kumosu. Bet tu nezini, kurā brīdī kāds piecirtīs āķi un tevi izmantos.

Sanāk, ka absolūti viss šajā dzīvē ir ēsma: izvēle, kur mācīties, kur dzīvot, ko mīlēt, ar ko precēties, kur strādāt.

Jā, jā, viss! Tēmējot uz kumosu, vienmēr vari nonākt uz āķa.

Man arvien biežāk nākas atcerēties vectēva stāstīto. Viņš piecpadsmi gadu bija spiests būt ārpus ģimenes, karojot abos karos un vēl sešus gadus pavadot nometnēs. Viņš teica: “Man nekad nav nācies pagriezt stobru pret cilvēku. Un esmu izdzīvojis.”

Varbūt tieši tāpēc.

Bet par ko es runāju? Jo viņš tomēr varēja nomirt pats savās mājās blakus divām paaudzēm, atstājot zemes plekšņus saviem bērniem un mazmazbērniem. Kā šajos laikos cilvēki domā dzīvot, ja jēdziens “ģimeniskums” ir kā skaists izņēmums uz kopīgā fona?

Kāpēc tev tas tik ļoti sāp?

Varbūt tāpēc, ka mans uzvārds ir Gžibovskis. Bet parunāsim par gaišākām lietām! Man patīk šie ziedi. (Tālis skatās uz ziediem, ko man uzdāvināja pirms intervijas. Šajā brīdī iezvanās telefons, un sagadīšanās vai telepātija, bet Tālis kādam pa burtiem precizē savu uzvārdu: G-ži-bov-skis.)

Pilnu interviju lasi žurnāla UNA jūlija 2011.g.numurā!

<http://una.lv/content/legendarais-dzeza-virtuozs-talis-gzibovskis>